

DALMATINSKI HRVAT izlazi svake subote.
Godišnja predplata Din 80 - Polugodišnje
Din 41 - Trimestralno Din 22 - Za Ameri-
čku godišnje dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU.

Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38.004

Prireneni telefon
preko dana br. 38 - preko noći br. 23
(Interurban)

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. II.

ŠIBENIK, 5. KOLOVOZA 1923.

Br. 30.

Bećlige - mi se vas ne bojimo.

Hrvatski narod živi u predvečerje teških tržavica i borba. Traže se na svim linijama načini i sredstva, kako bi se narod što više razdijelilo i otudjilo. Mjeslo, da se je iskoristio onaj veliki moralni kapital i ono veliko oduseđenje, koje je na početku u cijelom narodu vladalo, narod se je šikanacijama i zlom upravom i nejednakostima doveo do očaju i razočaranja.

Pred par mjeseci iz manifestiranja snage hrvatskog naroda, hlijelo je hrvatsko narodno predstavništvo sa svojim saveznicima, koji su svi želili zadovoljnju državu, da se stvari sa Srbima pošteni sporazum, da u ovoj državi bude i Hrvati i Slovenac jednako pravani Srbinu, što danas nije.

U prezadnjem broju mi smo iznijeli zapisnik sporazuma iz kojega se vidi da su predstavnici HRSS, SLS i JMO tražili od radikalica jednu potestvu upravu, jednako pravnost i reparaciju po demokratima načinjenih nepravda.

Ovo objelodanje protokola sporazuma prouzročilo je u Beogradu pojačanu volju ne za sporazum, već za armature protiv Hrvata.

Traže se, konstruiraju se procesi u kojima famozni Galjardi ima da bude krunski svjedok, da se hrvatski političari stave izvan zakona radi navodne protudržavnosti i veleizdaje.

Traži se način, da se uapsi vodja HRSS, i hrvatskog narodnog zaštitnika Radić. Traži se sve, da se Hrvate, kaže se nauči ljubiti: slobodu, u kojoj se Hrvati ne mogu snaći.

Hrvate koji u državi žele samo: jednako pravnost, i poštivanje svojih teških borbi i velikim radom stecenih kulturnih gospodarskih i historijskih dobara i prava.

Hrvati su to borbom i radom stekli, Hrvati će to što su stekli znati i braniti.

Kako nam se iz Zagreba javlja, održalo je 24. pr. mij. predsjedništvo HRSS sjednicu, na kojoj je raspravljen sadašnji politički položaj. Pozvane su sve stranačke organizacije,

da ostanu mirne i na okupu, pa da nastave svoj rad ne dajući se od nikoga izazivati. Predsjedništvo su stigli izvještaji sa svih strana, u kojima je izražena neslomiva volja da se ustvari na započetom putu. Nema te sile, koja bi mogla rasklimali jedinstvenu frontu hrvatskog naroda.

Dā nema te sile! Ako se nekoliko "austrijskih" ulicica i obožavatelj Franje Josipa i Karla utvara da se mi njih bojimo, to mogu izvaditi iz glave. Ko se njih boji on je nije Hrvat; on je prodana bečka mješina, on je ulicica bečkog dvora; on je izdajca hrvatskog naroda, on nametnuti parazit hrvatskom narodu. Svim tima krovopijama poručuje i hrvatski narod iz Dalmacije: Go-spo, bećlige — mi se vas ne bojimo!

Maknimo se!

Ideja sporazuma formalno je doživila bankrot; barem sudeći po zadnjim dogodajima i izjavama današnjih vlastodržaca. Trebamo se upitati: zašto? Jer nije potreba, misli današnja vladajuća stranka. Trebalo bi da im dogori do nokata, a da i oni uvide težinu momenta, da budu svijesni jakosti vanjskog obruča država, koji ima u ruci Italija i stiže ga prema momentanoj potrebi — i slabe kohezije unutra. Misle da nije potrebno; stavili su se u pozu čekanja, misleći, da će naše opće-

unutarne pitanje sumo od sebe rješiti. Ne ćemo biti zlobni, da im predhacimo, da im ovakovo stanje konvenira, pa da bi im teško bilo i sa drugima dijeliti vlast u državi. Ima ponesto i toga doduše, ali ima koji bi rado rješili naše unutarne pitanje na opće zadovoljstvo. Ali ovakvi elementi su u velikoj mjeri i što više bez ikakove inicijative, ograničujući se od vremena do vremena samo na platoske izjave, a bježeći od djela, bojeći se svojih šoviniščkih masa, koje su sami o-

nako odgojili u mržnji ne prečanske prisajedinjene "austrijance". Samo strah od tih masa (meeting Srna o. u Beogradu), može nam protumačiti onakove bezpotrebne eksploracije Pašićeve o "krvi do koljena". Da koji naivnik ne bi mislio, da je to moguće uplašio Pašića strah pred fizičkim razračunavanjem, pa da morao od tog straha onako sloviti, moramo odmah napomenuti, da se svaki miting naročito insceniraju od ljudi koji su prošli dobro školu za onake posle: S. Pribićevića i Srd. Budisavljevića. Tako se oni opravdavaju o nemogućnosti drugaćijeg postupanja i upućuju nas, da mi popustimo i to sve do njihove tačke gledišta.

Naš opći interes zahtijeva, da se ogledamo za sredstvima i putevima koji će nas stvarno približiti. Nije onda bez smisla ako mi podjemo za tim, da se sa tih puteva kojima imamo poći najprije uklone sa njih zapreke koje nam smetaju. Takovo nastoljanje stvorilo je Travanjski zapisnik (vulg. Markov protokol), koji je imao biti prva etapa budućem velikom cilju: bratstvu i jednakosti. Stvoreno u najboljem vidu, srušen je od ljudi koji nam govore, da smo austrijsko roblje. Oni, koji ističu kad treba i kad ne treba kako su oslobođili ovo roblje, što im ne ponude bar onaku samoupravu koju su imali u rostvu? Isto nam tako govore, da smo bili svijesni austrijanci. Pravu rekuć, bilo je toga kod nas; bilo je austrijanaca, ali u državnom, ali ne nacionalnom smislu. Ta tko je

PODLISTAK

maču osvojeni, te se ruga Vj. Klaiću i hrvatskim historičarim.

Čudimo se da cenzura dozvoljava onaku glupo pisanje i razdražavanje. Premović se naravno ruga onima, koji vele, da Srpska vojska nije ušla u Austriju već u Hrvatsku, koju je Hrvatski Sabor 29. X. proglašio. Premović ipak ne kaže, da li je Hrvatsku osvojio general Kondić sa timomoćkom divizijom ili tko drugi...

I u ovome je poglavica fašista učenik mafistofelske sofistike Sv. Pribićevića, jer je i on kazao, da država Srba, Hrvata i Slovenaca nije postala plebištom pa da se po plebištu ne će ni urediti. Dakle opet: ne narodnom voljom nego silom! ... U 2. broju ove godine je priopćen i sveto-savski govor dra. Bogdana Gavrilovića, rektora beogradskog sveučilišta, u kojemu on po današnjem srpskom mentalitetu, Hrvate redovito nazivlje, da su srpskog naroda id. Srbi su samo naš narod, a Hrvati su samo dio ili plenum srpskoga naroda. To razumijeva danas svaki Srbin, kad govoriti: Mi smo jedan narod i po toj je logici jasno, zašto su svi Srbi proti jugoslavenskom imenu, koje je Pribićeviću

Jugovinska Njiva.

Taj se je list najprije zvao "Hrvatska Njiva", a kad ga u ruke dobiše velikosrbi pretvorio se je u Jugoslavensku. Skeleputis mu i naziv "Obnova-Njiva" po udruženju dvaju listova. Onda su pučeli u ime ravnopravnosti tiskati jedan broj latinsicom, a jedan cirilicom, a vidivši da ni to ne ide, vratiše se za Hrvate-Jugoslavene opet na samu latinicu. Očit dokaz da baš niesmo jedno, kako don Kihoti utuviše u glavu.

Budući da je u službi bezglave politike, uz ozbiljne članke ima u njemu i posve ludih, balinuških političkih pisanja, koje se su najčešće prezironi i polubarbarskom bahatušu bacaju na sve, što je hrvatsko — ističući silu i prijetnju prikrivene bantimskim mentelitetom.

Urednik je "Jugoslavenske Njive" prof. Branimir Truheljka, jedan od onih svjetskih profesora u Hrvatskoj, koji su ostavili društvo Društvo Hrvatskih Profesora i prilijepili Srbe u Beogradu.

Pred tem polubarskom

Prica i Nikola Premović, nazovi pukovnik, glava naših fašista ili velikosrpske "Narodne Obrane". Treći je književnik Antun Branku Šimić. U 52. broju prošlog godišta napisao je Prica ekavski uvodnik pod nadpisom: "Jedna politička zabluda". U njemu se on obara ne samo na Hrvatski Blok, već dapaće tvrdi, da su u zublidi i Protić i Trumbić. — Nek se država parcelira odmah — breći on — ne smije biti ni pokrajina ni njihovih sabora, jer je hrvatski puk preko kasarne i pripremio da bio vazda sluga Bećla. Obzirona na duboko "monarhično osjećanje oko Zagreba" predlaže, da se Hrvatima učini koncesija, ter u Zagrebu prenese kraljevski dvor, jer bi po njegovoj panjeti onda svi Radićevi seljaci postali monarchisti.

Nemojmo se čuditi, ako Prica uime sreće i napretka ponudi kojega člana dinastije i Švicarskog ili Savskevih država! ...

Specijalista je za politiku loga lista N. Premović, kojega St. Protić ironički naziva "publicistom". Premović je čisti predstavnik poluturskoga Balkana. "Božji instrument" Vilim je prema njemu bezazleno

surovo držeći u rukama sablju i volovu žilu. On se najgadjnijim podvalama na obara Hrvatski Blok i njegove zastupnike. U 1. broju ove godine Premović piše, da Hrvati nikad nisu imali ni slobode ni države, već da su vazda bili sluge Madžara i Njemaca (ne ipak onako kao razni Grdići, Pribićevići, Černovići itd.), a pošto su sa Srbima izmješani, da moraju ostati i živjeti onako kako Srbi huće, inače da će Hrvati biti pokloni ne samo od Srbu već i od srpskih Hrvata. O žalosna Jugoslavijo, sa bolesnim tipovima Neroni i Karakal! Da "Narodna Obrana" nema ništa već jednoga Premovića na čelu — znali bismo njezin duh i ciljevi! Premović nam precizira devizu Sv. Pribićevića: naša se država ne smije urediti po sporazuju jer smo jedan narod, ali odbivši jugoslavenske imene ne kažu, koji je to jedan narod. Gdje nema sporazuju tu je sila, a tu zastupa soldulina Premović.

U 2. broju ove godine surovi soldati nazivaju federaciju ili sutoronizam države Srba, Hrvata i Slovenaca utopijom i "fiks-idejom", ludilom itd., jer je proti njoj sila i oružje, a onda bahato i činički pred-

stvori *tukove austrijance*? Dabogome Austrija A zašto ne bi oni n. pr. stvarili Srbohrvatsovence ili ili Jugoslovene? Najprije bi naravno oni to morali biti, a ne ekskluzivni Srbici.

Samo ljepe metode, bratska snošljivost i ljubav prema etičkoj i interesnoj zajednici *Velikoj Jugoslaviji* (koja se ima stvoriti), i koja bi pustila svako pleme, da se individualno razvija — učinili bi našu državnu kuću sretnom, a plemenska bi se i vjerske razlike i opreke prirodno izbrisale. Za takav rad ne treba puno nego razum i poštjenje; treba tih krajnosti velikih muževa da uzmognu voditi državnu, a ne partijsku politiku. Kako smo formalno jednakopravni, tako moramo biti i stvarno, pa da možemo na zadovoljstvo sviju uživali potpuno onako kako smo i željeli. Da smo mi tako zdravi, kako nas oni prikazuju, ne bi zajedno s nama stvarali državnu zajednicu, kao što nisu sa Bugarima; cijela hajka je samo zato što mi hoćemo zapovijediti sami sobom. Oni nam nude (ne baš iskreno), da zapovijedamo mi sobom i s njima, a oni sobom i s nama, ali tomi ne čemo nego: oni sobom, a mi sobom. Soba meni, soba tebi a krov naš. Tu je grm!

Kako je politika znanost, a svaka znanost se drži principa, da neuverljive nove probleme rješavamo

pomoću utvrđenih starih, to se i kod nas počelo tragati; u riješenju našeg unutarnjeg sastava, za analogni slučajevima kod drugih država. Pri tom se najčešće uznimajuža primjer Italija i Španija. Tu su bile također velike unutarnje opreke, koje su često puta dovele u pitanje i cijeli države; take prilike stvarale su cjelokupni gospodarski zastoj, koji još danas kao posljedica teško tiši Španiju, a u narodu je ostala mirnija u onim djelovima zemlje, gdje su interesi križali. To je sve bilo u zemljama gdje bila prebra, neprirodna centralizacija, bez obzira na to da je nju pomočio historijsko državno ime, što ni nemamo.

Ove države čini se da nisu najsretnije za primjer uzele. Zgodnja bi bila prispoloba n. p. sa državom Nizozemska — Belgija (se german. plemenima: Nizozemci i Flami i roman. plemenom Waloni). Tu su bile dvije državne jedinice: Belgija i Nizozemska, ujedinjene u jednu političku državu, ali sa nizozemskom hegemonijom. Pa što se dogodilo? Razdvojili se zavijek!

Zgodnja bi bila prispoloba i sa državom Svedska-Norveška (sa germanskim plemenima veoma slična jeziku); sa hegemonijom Svedskom. Pa što se dogodilo? Razdvojili se zavijek!

Zar ne bi i mi mogli poći istim putem?!

Mozda na žalost!

— d —

porijom, pa će morati bandā pod vodstvom Andjelinovića još malo više da vježba da provali blagajne. Prilike za to imaju sada kod Balkanske Banke, kojoj su blagajne i onako prazne i ispraznjene u korist upravo ovih provalnika.

Medutim ne moguće provaliti u blagajnu i tako si nadoknadi gubitak potpore, provali su u ručnu blagajnu uprave, t. j. u pisači stol, otkudu su odnesli svolu od Din. 1275. a sitniši porazbaci.

Ne mogav naći petroleja da zapale prostorije, otvorili su pipce vodovoda i stavili sve pod vodu, a potom čuviši, da se starari kuće počimaju buditi, izgubiše se u noć.

Počinjenja šteta iznosi sa ukrađenim novcem skupa oko K 150.000.

Ovaj slučaj ponovno dokazuje našu tvrdnju, da je „Orjuna“ koncesionirani zavod za izobrazbu lopova, provalnika i bandita, a Andjelinović im je učitelj i prednjak.

Ovu činjenicu ne mogu ni „Novosti“ izvrnuti, koje kušaju dovesti napadaj na Reiznera u vezu sa provalom u upravu „Hrv. Borca“.

Napadaj na u čitavom gornjem gradu ozloglašenog potepuhu i danubu Reiznera, nije uslijedio, koliko smo mi informirani, onako, kako to „Novosti“ hoće, već je posljedica izazova upravo od strane loga Reiznera i nema sa Hrv. Omladinom niti sa „Hrv. Borcem“ ništa zajedničkoga.

Vrijedno je zabilježiti, da pri godom provale u upravu „Hrv. Borca“, nisu stariji bili u stanju dozvati policiju i uko je inače ista uprava na ličkom trgu brojno zastupana. — Medutim upozoriti čemo i na činjenicu, ne zato što mislimo, da će pomoći, nego radi obavještenja javnosti, da je Reizner jašnje banditi čim se je vratio Andjelinović, počeo prijetiti omladincima, da će sada istom nastati ono pravo i da ne će tako dugo mirovati, dok svi omladinci „na stakama ne prodaju“.

Bulat je zatvoren. Ima da izvrši jedanaesdesnevi zatvor. Angjelin-

je to postigao i on je mafistofolski cereći zube glasovao na konstituanti proti jugoslavenskom imenu. Nu on i danas medju Hrvatima propagira jugoslavenstvo i osniva „Jugoslavensku nacionalnu naprednu omladinu“, jer je jugoslavenstvo Pripeu batina u srpskoj ruci, kojom treba dotući hrvatstvo.

Antun Branko Šimić je edan od najglavnijih suradnika i kritičara te vojne „Jugoslavenske Njive“ po kojoj niče i evale kučolj, otrovna bunika i grka čemerika.

U 1. broju d. g. on se obrava na odličnoga hrvatskoga pjesnika Vladimira Vidrića, kojega je pjesme nedavno iznio Jovan Dučić uz najveće povale. Vidrić je osobili originalni umjetnik ne samo u nas, već u svoj svjetskoj književnosti. Izvrsni i neisporedivi majstor — slikar klasične ljepote i idile, ali on je jednomo Abderaš Antunu Branku Šimiću zadnja niština, pa mu nijeri i stope i ritam, da to dokaze. Dr. Stjepan Ivčić je dokazao, da je u nas pogriješna ne samo klasična metrika Preradovićeva i Kranjčevićeva, već čak i klasična Tresića. Možeće da i ova tri pjesnika genij Ši-

laja, jer bi bio našao, gdje su u svojim „Essagini“ piše: „Ali jezik, orudje pjesnikovo, najbolje odgovara svojoj svrsi, kad je posve nešavršen i nedotjeran“. Svatematica može da ubije poeziju! Ali tko zna, da Antun Branko Šimić neće i Macaulay- a proglositi nikogovićem i blebatelom, kao što je u spomenutoj broju Alma-Tademu i Siemiradskoga nazvao „Mazaćima“! ... Alma-Tademu Siemiradsku su najveći slikari svjetske umjetnosti za prikazivanje klasičnoga svijeta Siemiradski je u Europu najpoznatiji od svih slavenskih slikara, a k tome „mazaću“ su se u Rimu navraćali i najprije arheolozi i historičari, jer je on kao izvrstan poznavaća klasičnoga života, imao i muzej starina.

Glavna je osobna Vidrićeve poezije živo plastično slikanje, osobito iz života starih klasičika. Tako njegova krasna pjesma „Elije Glanko“ podsjeća na divnu sliku Siemiradskoga „Cašu ili djevojku?“. Tu je izvršnu sliku izdao pod br. 2073. u tri veličine zavod „Photographische Gesellschaft“ u Berlinu.

I Šimić se piše o slikavosti Vidrićevih pjesama ne stidi priznati

radzkoće. Čudimo se, da se „Jugoslavenska Njiva“ ne stidi imati onake suradnike! Ali treba konja vezati, gdje gospodar zapovijeda, pa demokratski list mora se diciti demokratoni Šimićem.

Možemo mirne savjesti ustvrditi, da oni stono sljede na konopcu trage sofistike jugoslavenskog Metišofela, nemaju ili pameli ili poštenu ili obojego. Bilo bi zaista vrijedno ogledati koju originalnu pjesmu A. B. Šimića, da vidimo loga novovjekoga parnaškoga „parnaškoga, beloga orla“ (i on je dokako ekavac), jer ćemo po njoj uvidjeti onu: „Aut Caesar aut nihil“. Dakome, da će nam „Jugoslavenska Njiva“ i u tome udovoljiti. U 2. broju ov. g. imaju dvije Šimićeve originalne pjesme: „Ukop druga“ i „Materinstvo“. Budući da ih nikakvo pero nebi moglo opisati, iznijet će im početak. Piva počinje:

„Jos ti s društvu s nama: nositome. Je li ti zbilja li to? I jesli ti zbilja li još s nama? Ili si već dug daleko negde od nas i to je samo ludost što nosimo ovo mrtvo telo“...

Zaista to i jest polputna ludost. g. Šimiću. — Ti si kazao!

vića traži policija, i dok se on miruo šeta po Zrinjevcu policija ga ne može da nadje u Zagrebu. U Zagreb se groze orjunci, da će sad poslati u Sibenik Angjelinovića i Bulata*, da reorganiziraju propole

* Dobro nam došli! — Cr.

Radić pred Sudom.

Da beogradski vlastodržci odvrate pozornost svojih pristaša i demokrata o zagrebačkom ili Markovom protokolu, kojega je objelodano gosp. Radić, trebalo je pomisliti senzacije da se osvete Radiću što je dao u javnosti iznijeti Markov protokol, koji ih diskreditira pred čitavom poštem javnošću jer je objelodanje- nium protokolom otkrio pred čitavim svjetom radikalisku prevaru te pokazao, iko i što su vodje radikala.

Da se doljman objelodanjeng protokola umanjiti trebalo je odmali izumiti senzacije, što će srpsku masu svratiti sa razmišljanja pojedinih točka protokola.

Vrijalo je zato podvaliti gosp. Radiću da je vrijedao. Tom podvalivanjem Radiću idu radikaliske vodje sa postignućem dvaju ciljeva, prvo da odvrate pažnju srpskog poštene naroda od vjerolomnosti, neiskrenosti, drugo da nahucka srbski narod na Radića i Hrvate.

No budući su u laži kratke noge, uvelike radikalni brzo, da s tim nestimili podvalam ne će daleko doći, zato potražiće druga sredstva da gosp. Radić optuže, izvukće iz košare nekakove stare optužbe radi izbornog proglaša. Pita se sva poštena javnost bili Radić bio zločinac protiv otečestva, da nije iznio „Markov protokol“? Više nego sigurno ne bi, jer da su ga takovim beogradskim vlastodržcima smatrali, ne bi s njim protokola pravili.

Nu pošto je Radić iznijevši protokol u javnost pokazao, što i tko su radikaliske vodje, zato je da osvetiti mu se trebalo izmisliti uvrede nanesene kraljici, zločin otečestva i upresti ga u najnovijoj veleizdajnički

Austrijski junaci na poslu.

Naslijednici bečkih i magjarskih satrapa u Hrvatskoj opet se proslavise. U noći od nedjelje na ponedjeljak oko 11 sati, napadnuli je poslužnik uprave „Novog Hrv. Borca“, kad se je vraćao u upravu gdje stajnje, od 5 do 6 za zidovima sačinjenih bandita, oboren na zemlju i pošlo su mu začepili usta oduzet mu je kluč uprave. Provalivši banditi u prostorije, među kojima je

rastenje je samo rastajanje ša-mnom.

Zaista se i jest rastao sa pameću i misli, da je to pjesma. Radićevi seljaci u „Slobodnom Domu“, a osobito seljak Stuparić, su prema Šimiću pjesnički velikani kao seljak. glasoviti pjesnik engleski Robert Burns!

Vidrićeva pjesma „Dva levita“ ili onaj fragmenat pjesmes „Jezuiti“ što ga je zabilježio Šiffer, vrijedi s pjesničke strane više nego puno nujnog onakovib Šimićevih stihova,

Rekoh prije da u „Jugoslavenskoj Njivi“ ima i zdrava zrjna, a to za to, što u njoj pišu i takovi ljudi, koji s njom ne bi imali nikakva dodira, kad bi smo imali nekadanju „Hrvatsku Njivu“.

Po tom ovdje apelujem na sve poštene Hrvate književnike, da se što prije prosljedi s izdavanjem „Hrvatske Njive“ radi česa će Jugoslavensku ostali pusti, jer jugoslavenske bilje u Srbiji ne uspijeva. Drugo: da svaki svijesni i čestiti Hrvat s prezirom odbije „Jugoslavensku Njivu“, koja služi proti hrvatsku pokoljem.

proces u spijunaškoj aferi Danice Androlić i drugova.

Zato eter odjekuje beogradskim ulicam: Smrt Radiću! U zatvor šnjem.

Kako je beogradска skupština zaključila izručenje Stjepana Radića, to će on bez dvojbe kroz kratko vrijeme siditi opet na optuženičkoj klupi pred sudom. Cijeli izobraženi svijet očekuje sa nепотешу razpravu proti Radiću.

Naši dopisi.

Kotor, 1. Kolovoza 1923.

Centralizam u Eshaeziji!

Za primjer kako je narod usrećen Pašić-Pribićevićevim centralizmom u Eshaeziji može poslužiti i ovaj dogadjaj:

Gospodnjica Katica Stjepčević iz Laste Donje u Dalmaciji (koja pada po Pašić-Pribićevićevom centralizmu pod neku zetsku oblast i nekakvoga Župana) zastražila je pred više mjeseci putne isprave e da može oputovati svojoj rodbini u grad Beirut u Turskoj, pa je posjele velikog napora hodajući od Poncije do Pilata, taj pasoš i dobila. No, što se dogodilo? Kada je posluje toliko moljakanja, dangube i troškova ova siromašna gospodnjica krenula na put i došla već do Splita, gdje se je imala ukrcati na parobrod koji ide u Beirut zaustavljen je splitska policija, veleći da nemože oputovati jer da nema potvrde od iseljeničkog komesarijata, kojega su ovih dana preselili u Beograd, premda najviše svijeta seli baš iz naših krajeva Hrvatske (to jest Hrvatske-Slavonije i Dalmacije). Tako se je ova sirota moralna vratila natrag kući, premda je već toliko troška imala i usprkos toga što je imala sve isprave u redu osim le potvrde komesarijata za koju joj ništa niješ rekli ni kod prijave na policiju u Kotoru.

Kad se je ova sirota vratila natrag iz Splita i u Kotoru kod poglavarstva tražila odštetu kod jednog činovnika ovaj se na nju razdrobar da riječima: neka Vam Bog plati.

Ne samo to, nego ova siromašna gospodnjica još i dan danas čeka na taj pasoš, premda je već treći mjesec otkako je molbu ponovno upravila i toliko pristojbe platila.

Pa do čovjek kod ovakvih prijika ne uskliske: Jadno more!

Hrvat iz Boke.

Iz omladinskog života.

Na pitanje odgovor.

U jednom od zadnjih brojeva „Pobede“ pita nas neki po zanimanju član „Oronila“ Šime Luketa, kio je vodja Hanao u Šibeniku. Zašto nije izasao sa potpisom pravog svog zanimanja a ne kao član Oronila. Što bi se svog zanimanja stidio ili misli da svijet nezna da je to neki kriminalni tip javni poslužnik (fakin).

Kad bi nas netko drugi pitao onda bi mu odgovorili kio je ali članu „Oronila ne ćemo odgovoriti; jer sa delikventima i fakinama ne ćemo da tretiramo a za dokaze i osvjeđenje gore navedenog, može se gospodin po zanimanju član „Oronila“ informirati kod Državnog Odvjetništva koliko je puta bio osudjen za lopuštinu, razbojstvu, javnu nasilju i. t. d. I to su Vam ljudi koji danas naše vlasti proteži-

Imamo opet nekog takozvanog Musolinia. To vam je neki pisarcic skice obrijane glave, koji se je stavio na čelo toj organizaciji „Oronila“, te kod zadnjeg svog dripanja na jednoj skupštini se raskokodao kokoš kad juje snese i stao da prjeti crnim prahom i teškim olovom, nebi li ikako za svoje zasluge dobio orden Sv. Sveti 17. stepena, kojeg će u Šibeniku sigurno i dodati. Za ovaj put dosta a drugom zgodom ćemo osvjetliti i druge kriminalne tipove à la Šime Luketa.

Jedan omladinac.

Dalmatinski Hrvati nisu malaksali!

Ustrajna borba hrvatskog naroda porazila je onu politiku beogradskih tiranica, te ne znaju pravo, da li su popareni ili opečeni. U tom bješu rade kao da su pošmantali sa svojim naredbama i njihovim narađenjima. Mi se tomu ne čudimo, nego se čudimo tome, da ta razvijana gospoda kroz vrijeme od preko četiri godine ništa ne naučiše, već kao veliki političari državu, da će proći volja hrvatskog seljaka, a danas gospodina i seljaka za njegovom slobodom, te da će seljak i narod prepustiti sve volji beogradskih mudrijaša.

Cijeli hrvatski je narod kroz ove četiri godine muka i palju štetovao moralno i materijalno, ali se na njegovu lice ne vidi ni straha ni očaja, već vedro čelo pobjedonosno i prezirno za silnike koraca u bolju budućnost, sve preko naperenih bojava. Bez bojazni stupa hrvatski seljak, a pomažu ga već i njegovu gospodu k ljepljenim uredjenjima svoje domovine, te prezire i osuđuju one, koji mu tu njegovu volju i njegovo pravo sprječavaju.

Beograd zna dobro za ustrajnost i hrabrost hrvatskog naroda te vidi da proti hrvatskom narodu prijetiti se znači posjeti stablo na sebe; jer baš je Hrvat zvan, da jednoga dana svečano zakope centralizam i sav današnji ubitnički režim, te tako i srpskom seljaku pomogne doći do pravice i slobode.

Medju tolikim nepravdama, paljnjama i raznim sramotama, koje nemaša taj bijedni sistem hrvatskog naroda, ima i jedna nepravda,

koja osobito zadire u srecu i dušu hrvatskog naroda, a to je nemoralno nastojanje, koje silom bajuće hoće isčupati tenu narodu iz njegeva sreca čovječansku misao istine, pravde, sloge i ljubavi, izčupati mu čovječanske osjećaje iz sreca njegova, izčupati mu seljaku svijest, kako da si unaprijedi svoj dom i svoje i kako da se preporodi ljubljena mu domovina. I time se želi iz Beograda upropastiti lizuđodisjane i kultura hrvatskog naroda.

Razbjesnjeni beogradski vlastodržci u svojoj zaslijepljenosti već ne znaju, kako da što prije unište ono, što si je hrvatski narod stvarao kroz stoljeća, ali su srećom u tom slabu uspjehu, pa sadu misle time postignuti svoj naumljeni cilj što misle da uapse i predaju suds Stjepana Radića. Što misle time postignuti gospoda se jako varaju, jer je danas cijeli hrvatski narod iste misli kao što je i Stj. Radić i tu misao neće nikada ni pred ničjom silom i terorom zanjekati ni od nje odustati. Ono što misli Stjepan Radić odnosno cijeli hrvatski narod je čovječanski i opravданo ne samo za hrvatski narod već i za srbski nă-

dolazati tko ima pravo ili Stj. Radić ili današnji vlastodržci.

Dalmatinski Hrvati pozivaju ostalu braću Hrvate s onu stranu Velebita i Dinare, s kojima su inače tvrd povezani sa istom mišljom, da budu u sudašnji u svenju, kao što su i do sada bili.

Mm.

Ustриšci.

Balkanska Banka. — Ova demokratska banka, koja je podupirala sve demokratske ustanove, a pogotovo novčano uzdržala razne demokratske i orjunačke liste, u kojima se napadalo sve što je hrvatsko, nalazi se u velikoj novčanoj neprilici te nemože da više udovolji obvezama. O njoj piše Beogradski „Balkan“:

Za vrijeme ministarstvovanja Kumanđanija, kad mu je u koljeno slijedio desna ruka i pomoćnik Dušan Plavčić, onda su neki otputnici direktori, njegovi prijatelji, stvorili ideju za osnivanje Balkanske Banke sa kapitalom od 50 miliona dinara. Od tog je efektivno bilo upisano samo 7 miliona, a oko 14 miliona ležao je na dugu „osnivača“, tako da je upisani kapital iznosio oko 21 milion na ovaj način.

Kao što se vidi, prvi početak ove ustanove leži u opšjeni publici. Da bi mogli raditi na veliko, a sa malim kapitalom se ne da ništa učiniti, uspjeli su doći do vrlo jestinog i velikog „kredita“ od 20 miliona kod Poštanske Štedionice.

Tako su uspjeli primamiti veliki broj ulagača, koji su danas pohitili da izvuku svoje novace. U glavnom, od početka do kraja Balkanska Banka vršila je mohinjanje, koje su u sukobu sa svatanjem poštene poslove. Ova banka ima veze s politikom toliko što je ustanova Demokratske stranke Ostalo se je pribjelo i nečisto.

Cijed nepričita u kojima se sad nalazi ova banka, razinom demokratsko-orjunačkom listovima nestalo je novčane potpore, pa su neki prestali izlaziti Dokaz, da su stanoviti listovi plaćeni, da grde hrvatsko.

Špijunska afera i Beogradski detektivi. — Beogradsko Štampu naduvaju je na svoj poznati način ova špijunska afera. Rek bi da od svega toga, bit će malo ili ništa, i da je sve to maslo radikalno-demokratske stranke, upriličeno u prozirne njihove svrhe. Dostatno je istaknuti, da glavnu ulogu pri tomu vodi neka raskaljena djevojka, Danica Androlić, koja je bila u službi kod razni ministarstava u Beogradu. Ljubakala sa raznim oficirima po raznim garnizonima, a sad ih tuži. Ona je glavno i po njezinom kazivanju upse se razne osobe i preuspovala. Pri tome beogradski detektivi u njihovoj nezgrapnosti počinju dosta smiješnih stvari, o kojima neke iznosi „Hrvat“, koje preušanju i za nase čitatelje, da se mulko nosim.

Beogradski detektivi načinili su u Zagrebu crjeli rusav. Hrvati su pošto poto imati crjadi za utora za proces. Što su ga talambasima objavili, i prilijepili se za dušu Danice Androlić. Moralna im je u tančine reči, gđe je bila, s kim je spolno općila, u kojoj vrijeme, na kojem mjestu i za sve okolnosti, kako to samo oni „umeju“. Taj nisu badava boravili u Parizu, Nizzi, Genovi i t. d. — I ona priča i navadja imena, i sad jao si ga toj gospodi, koja su imala čest općiti s Danicom Androlić. I to gospoda sad moraju redom pred detektive, da oni pripovijaju svoje doživljaje. Fina zavara za tu beogradsku gospodu. Sad barem znamo, zašto troši država za špijunazu u tri mjeseca 50 milijuna krune.

Strahote Mrcvarenja. — Sarajevski građani izletnicima sa Palu vidili su jedan jezovit prizor. Jedan zvornički patrola tječala je dvije mladih vojnika bijegnula na mjesto opredjelišta u Bjeljini. Muke kojim su tim jadnicim bili izloženi kroz 25 dana grananja od mjesto na mjesto, prelaze sve granice. Oba mladića izgledaju prava smrt. Vezanii su za ruke u lancu jedan uz drugoga i opet ruku uz ruku na ledu.

Ruke su im pomordile i nataček. Oni su pred 25 dana pobegli iz Bjeljine, a uličenici su u Šibenici (Novi Pazar). Ovi jadnici izazvali su samostol medju građanstvom, a neke žene su pakale.

Odista ovakova nemilosrdna i javna sablasnica nije na korist nikomu, a najmanje onima, koji to čine.

Otimanje katoličkih crkvenih imanja. — Kako iz Subotice javlja, biskupski administrator za Bačku uputio je vladu u Beograd protest radi otimanju katoličkih

pravoslavnim crkvenim općinama. Ovaj je protest izuzvan u Vojvodini veliko iznenadjenje.

Zar je i ovo moguće? Zar je ovo bratsko postupanje?

„Novo Doba“ i splitsko državno redarstvo. — Nazad nekoliko dana, „Novo Doba“ oštro je istupilo proti jednomu državnom redarstveniku u Splitu, koji se je surovom ponu prama jednomu českemu novinaru, i tražio od sefa redarstva, da ga se kazni. Dovle suo i mi s njime suglasni.

Ali sam pitamo gospodu oko „Novoga Doba“, gdje su oni bili, kad su orjunači i univači i plijatčici uredništvo i upravu Hrvatske Riječi?

Gđe ste bili, kad su se tvorno napadali Hrvati u Splitu, posebice dr Sokol, i bivši narodni zastupnik, profesor Šegvić, koji je bio od orjunača teško ranjen?

Gđe ste bili, kad je to isto redarstvo hapšilo i zlostavljalo naše seljake, koji su polozili u Zagreb, da vide velesajam i da se sa braćom upoznaju?

Oni su tu divljači, samo sa par krovničkih riječi zabilježili.

Gđe ste napokon bili, kad su državni organi na mrtvo ime, uprav živinskim načinom isprebjali, onoga mladog svećuljstca iz Hrvatske, same za to, što je agitirao za Radića, kojega su zatim redarstveni osudili, a tekdar drugi dan poslali liječnika da ga pregleda, a i taj liječnik toliko se je zaboravio na njegovo zvanje, da se je još sa širomašnim mladićem izuzeo?

Ovo nisu naši potrebitni nit da registriraju, premda je ovakav barbuluk kud i kamo više za osudititi, nago što je slučaj sa redentrim českim novinaram.

Nu ovdu se je radišo o Hrvatima, i k tomu o seljacima, pa gospodsko i vlastištečko „Novo Doba“ za to malo glava boli.

Kraljevina SHS pretazi u kraljevnu Srbiju. — Tko to ne vjeruje, neka pogleda Štampu ministarstva gradjedina, koja se nalazi pod br. 15.110 na kuverti upravne noj Redakcije Tehničkog lista u Zagrebu Ljubičasta Štampila ili mularu na sivoj kuverti glasi ovako:

„Kraljevsko srpsko ministarstvo gradjedina“

I onda će opet plaćena gamad pisati, da su i Hrvati antidaržavni separatisti, jer ne će da zaborave na svoje hrvatsko ime i prošlost!

Kako jugoslavenski Srbi čuvaju hrvatski teritorij? — Beogradski „Balkan“, novine ministra vanjskih poslova Nišića, piše: „Misle li Hrvati da je nama baš imeno stalo za tu njihovu Rijeku i za tu Istru? Mogli bismo mi Srbi mirne duše predati Italiji ne samo Rijeku, nego i Zagreb i Ljubljano“.

Kakovi su u dinarima požrtvovani rodoljubi beogradski ministri? — Beogradsko „Republika“ u br. 51. od god. 1923. piše: „Srpsko ministarstvo ministara 1. Pašić je težak 600 milijuna dinara. 2. Laza Marković, Cincar-Milija god mali, ima četiri koje trokratnice, koje četverokratnice u Beogradu... Težak 65 do 70 milijuna, a dok nije postao ministar, nije imao pas za štu da ulvati... 3. Ljubo Patak prije rata greao u mjenicama a sad ima trokutnu palatu. 4. Nišić ima četverokratnicu. 5. Vučićevićeva trokratnica vrijedi brat brat 3 milijuna... 6. Kumanđanje četverokratnica u Beogradu 14 milijuna... Sve u jedino! Kad bi se izuzela imovina ministra Nikole Uzunovića, što mu je oca ostala: imovina ministra financije što mu je žena donijela... pa da se saberi ministarske imovine: koje gotovine, koje kuće, koje akcije, koje majdani, koje koncesije, eto ti 24 milijarde dinara...“

HRVATI, dan 5. kolovoza je dan Hrvatskih Radija. Svaki Hrvat mora da ovaj dan danas doprinese svoj obol za ovo naše humanitarno društvo.

NA ZNANJE — Broj 29. bio je zaplijenjen i od vlasti uništen. U narednom broju donijeti ćemo sudbenu odluku, kad ju primimo. Za naše predplatnike međutim priredimo ovo izvanredno izdanje, i molimo ih, da se sjete poslati predplatu, da barem djelomično naknadimo ogromnu štetu.

Pokrajinske vijesti.

Michele Letizza. — Primamо iz Drniša: Čitali smo u „Dalmatiku“, kako ga Šibenski radikalni hrvati, da za cijelo vrijeme tih okupacija Drniš nije nikada u nijeku kucu nikakav talijanski oficir ih vojnik bez straha da neko može oprorvati njihovu tvrdnju. U Vašem cijenjenom listu to nije niko ni tvrdio. Tamo je bilo javljeno da je Letizza obožavao talijanske oficire. U tomu nije nikakva zla. Ta se je radikal saveznik Talijana i stvar je sasvim prirodna da ih je Letizza obožavao. Ako „Dalmatik“ to nazivlje blatom, onda što bi on kazao, kada mu izmijeli imenu one gospodje drniške, koja je primala od talijanskih oficira bokeći evijec? Drnišane ne zanima ni talijansko prijateljstvo ni patriotsizam Michele Letizza njih zanimu saznati: Ko je njemu jedinom trgovcu izposlova pruhaju državne soli?

Upravnik vojničke bolnice. — Javljaju nam iz Splita: Za novog upravnika ovđeješte vojničke bolnice predloži imenovanje dra Alekse Keniga sanitetskog kapelana u Šibeniku.

Hrvatski Dom u Kostajnici. — Mi apeliramo na sve imućnike dalmatinske Hrvate, da pripadnici našu braće u Kostajnici Noći se Šafju su „Hrvatski Dom“ — Kostajnica (Hrvatska).

Jadranska Banka. — Pišu nam iz Dubrovnik: Viješt, da se je „Jadranska Banka“ u Trstu pretvorila u „Banca Adriatica“ i da su zaključkom glavne skupštine od 14. pr. mј. iz novog banke isključeni prijašnji nejzini dioničari, uznenirila je ovđeješte dioničare Jadr. Banke, koji u cijelosti ovoj zakulisnoj aferi vide jedino prosti izigravanje starih dioničara. Dubrovačani su bili prvi osnivači Jadranske i danas se svi kazuju da su popustili Beče a kašnje Beogradu da se centralne banke prenese u ova dva centra, jer sada uvidju da su i u Beogradu bili izogrami. Poduzimaju energetičku akciju, ali mnogi od njih sami govore: ugrizo vuk magare!

Političke vijesti.

„Borbа“ o Dalmaciji — piše: „Zlottori koji ujavitaju ovom državom opet su se džilitušili na narodna prava u Dalmaciji. U djelomičnim općinskim izborima koji su ziskazani u avgustu mjesecu, u nekim pokrajinama i mjestima dolazi do drugih i trećih izbora u svjetsku ratu, a u Dalmaciji još nisu provedeni nikakvi. Straš beogradskih silnika od pravorvje Širokih narodnih masa dotjerao ih je već dotle, da od protuzakonitosti, koje su se do sada jedva mogle podnosit, slijaju u prava slobodinstva, koja se više nikako ne mogu trijeti. Prošlo je deset punih i debelih godina otako su se dalmatinske općine raspustile i predane u ruke odurnih komesara i taj mrski i nepodnošljivi politički režim još traje — devet godina devet ljudih rana napale na uznemirnike povreda autonomije dalmatinskih općina.“

Sramota, vapijuća je sravnata da se jedna država, koja bi se ljetjice zvali narodom, diči onim političkim stanjem koje je od Austrije naslijedila iz — vremena rata“.

„Riječ, potpis i uže.“ — Primamо od jednog motročića sa strane Organ Šućica radika u Šibeniku osvrće se na „Markov Protokol“ i tvrdi da „za radikalnu stranku, taj protokol ne sadrži nikakvih obaveza“. Dobro da uve znamo da Čavira organut dra Nikole Subotića. Dodje li ikada do dalnjih pregovora sa radikalima to će ih treba vezati sa utemelj komu sami ne drže ništa do riječi i polipa Gjurčića i dr. Janjića.

„Izjava dra. Šurmina.“ — Kako se je unaprijeđeno znalo prof. Šurmin boravio je u Beogradu zadnjih dana radi uređivanja njezove penzije, a ne radi političkih intrig.

„Zašto je Pašić bratio Stambulijskoga?“ — Jeđe Stambulijski stvarao plan, kako bi Srbija i Bugarska stvorile zajedničko carstvo pod srpskim carem, iz kojega bi po Pašićevoj želji bili Hrvati izključeni, nakon što bi ih Srbia dobro izmazuli, jer rasić Hrvate onda, kada više nista ne budu imali, ne treba. Taj plan je padom i smrću Stambulijskog barem za sada onemogućen.

„Policijka ljubav.“ — Pišu nam iz Zagreba: Ovih dana je prof. Slavnić, ured. Hrv. Svetišta u Zagrebu, saopćeno, da smješta ima ostaviti Zagreb, jer je dobio zagovor od tri godine. Ovaj progrom sa strane policije učinjen je bez ikakvog razloga, ikakve

„Poštanski činovnici.“ — Poštanska direkcija u Zagrebu izdala je „naredjene“ da poštanski činovnici ne smiju dati političke novine i da ne smiju raspravljati o politici.

Srite svudje list: „Dalmatinski Hrvat“. — Tko prva dva broja ne vrati natrag smatraće se predbrojnikom.

Uprava.

Gradske vijesti.

Orjune i Pomorci. — U prošloj nedjelji Orjune su držali prosvjedni skup štovi u prilog strajkujućim pomoraca „Jadranske Plovilice“. Kako je bilo otkrivati odaziv građanstva, bio je mišav Razlog tomu što su strajkujući pomorci obratili na krušu adresu, na adresu mjestne djetinjice i bombardu. Ozbiljni trgovaci i obrtnički krugovi su svjedočno preko Udrženja Trgovaca, Obrtnika i Industrijalaca za sjev. Dalmatini jednog izvanrednog društvenog skupštini razpravljali o sudjelini pomoraca i u smislu njihovih opravdanih zašti intervenski su kod vlaste u Beogradu.

„Opovisici električne struje“ — primili smo prosjev da više strana Može se na ovu povisnicu nismo do sada obzirati s razloga, što ima nade da će električna centrala Ante Šupuk i Sin svojvojim doći u susret građanstvu i suniti se cijenu stroji na onaj iznos, koji može gradjanima podnijeti.

„Saveznici Radikalci.“ — Molim Vas donesite ovu bilješku „Dalmatiku“.

Talijanski špijun u drž. redarstvu Primamо iz gragjanstva i domosno bez komentara jer je suvišan: Izgleda da je kod nas sve moguće i da se radi bez skrupula. Tako sada gledamo u Šibeniku, gdje se u službi tajč redarstva nalazi g. Vječ. Jurić pok. Dame, koji je za cijelo vrijeme talijanske okupacije u Šibeniku bio u službi okupatora i kao takav ostvario vrlo ružnu uspomenu među građanstvom. Kad su pak vlasti dočinile primile u službu, mogle su ga bar poslati negdje dalje, a ne bilo u Šibenik gdje svak zna ko je i što je bio“.

„Pomarijanje vode.“ — Stacionici Crnica i Mandaline nisu se teže, da nemaju vode i ako općina od njih utjerava za vodu gradi pare. U Mandalini ratna normarnica je prisiljena da sa Rogaća vuče vodu u manjima.

„Letica i sol u Drnišu.“ — U prošloj broju donesena hlađka da je Mihajlo Letić u Drnišu sam dobio devolu za predaju soli uznenirila je sve radikale i ne znajući da nam odgovore na upit, ko je

Letici izposlovan ovu pogodnost, ulvatiše se pržne i pjeska. Nikoga ne zanima prijateljstvo Letice sa Talijanima nego svak u Drnišu traži caržnjenja radi kojih se je razložio Miljan Letić samoumi da razpruda soli? Na ova traži morud odgovor.

„Šibenski bojadisari“ — upravili su pisani protest na Općinu i Poglavarstvo (po drugi put) što u naš grad dolaze strani bojadisari i udružuju zarađu domaćima koji i onko u ovom zapuštenom gradu jedva da preko godine nešto zarade. Radije vele da su tu neki delčeli kumovi po sredini, koji su odudaljili i da ih se poduzimaju. To može da bude kad su strani bojadisari u samih 6 mjeseci izvršili u Šibeniku radnju od preko pola miliona dinara.

„Općinska posla.“ — 10. vječi podvornici Jerko Čuruk, Mati Šurme i Kulić imenovani su statimi redarstva, dok je dosadašnji nadzornik na ribarici Male Hujavice, Mesar bio umirovljen. Što znaće ove promjene?

„Mačkar“. — U Šibeniku se je ustrojilo jedno čudovalo društvo. Zove se „Mačkar“. Članovi društva mogu biti noćne lole. Oni se skida po ulicama i gledaju opaže koja maknu — oni je njihova. Za vrijeme Austrije u Dubrovniku je također postojalo društvo magacata. Preosobljak društva bio je Leopold barun Čhtchomek. Ko je u Šibeniku predsjednik mačkarata?

„Muž Šaka Ženu“ — Primamо iz ulice se. Ivana Stanari ulice oko koju kuće fotograf Cristoforo Mattazzu, proslifili dana bili se svijedoci jedne neobične vjeće, koja je dozala iz fotografije kuće Šim Cristoforov kozmati. Tonći porječao se sa Ženom, koja je kao brižna majka čuvala holomo dijete, koje je nitrno spaval. Tonći ni pet ni šest navali na Ženu i stao ju pljuskati. Bijesna gospodja udrla u plak. No to nešto u solu Šim Cristoforu i stao se derećati na nevjesta Fora, foral i da ide učiniti legitimaciju pa ne se seli iz njegove kuće. Ni Ženica niti je se prisrušila Šim Cristoforu nego mu je odpratila, da će poći, ali da će sa sobom uzeti i njezino dijete. Kad je Šim Cristofor očuo što mu nevjesta pruža, plasnuo glasom poljeti prama svog žen viđenici: Katica mna! Katica mna! — Ova blažena spartina ne da mira Šim Cristoforu, a on s njegovom deradnjom da miri stanicama okolo njegove kuće. Da je na općini sindaco Alchević kaznio bi ga sa stolice tira gline za rusevine nira i reda.

„Razbijati prozora.“ — Odpušteni općinski pomešati Šljiva polupala je proraz od izloga na dučanu trgovca Bonaci i počinio steti od kojih Dan 1500. — Ulučen priznaje da je na redarstvu djeđo i izjavio je da se je htio osvetiti općini, koja ga je lišila zarude i kuću, pa neka općina plaća razbijeno

ekako. Zanimivo je njegova druga izjava, da je on porazbijao i prozore na dučanu Delfina i Vitaliani. Prvo se izjaviti pomešati vjeruju u gradu, ali u drugu se sumnja da ne drži se Šljiva, za pravog razbijanja Delfinova prozora.

„Općina ne plaća dugove.“ — U zadnjem smu broju pozvali opć. tajnika Dinku Širovicu, da javi narodu, koliko imu duga općina Šibenik. On štuši ko poliven, a po-krajinska bolnica čeka uzalud da joj se izplati sublizu jedan milijun kruna; druge bolnice također očekuju sublizu jedan drugi milijun kruna. Trošak za popravak vojničkih prostorija nije plaćen; troškovi za popravak realke nisu isplaćeni, a električna centrala nije struju upravila radi toga jer joj općina nije izplatila dug od kojih 250.000 kruna.

„Izvor petroleja.“ — U odlomku Bilice pokraj morske obale finansijska straža nalaže da je nekoliko bačava punih alkohola, a nekoliko praznih. Za provinjenicu ovoga spiritu ne zna se do sada ništa pozitivnoga. Medutim po gradu se šire kojekakve glasine, koje trijeznom promatraču nameću pitanje, da li se u ovom slučaju u opće radi o kontrapandu ili da je nekome trebalo jasniji dokaza, da svali sumnja na Šibeniku ili Skradinske trgovce.

„Mi smo uvjereni da nijedan razboriti čovjek ne će odobravati kontrapand i mi se nebi žacali žigosati dotičnoga, sve kada bi se malazio u redovima bilo koje stranke, isto što ne možemo odobravati postupak onih, koji iz političkih motiva dovode u svezu sa ovom aferom imena politički izloženih osoba. To nije pošteno! Mi će moje aferi posvetiti svu našu pažnju i već sada tražimo od svih vlasti, da se provede istražta, koja u ovoj aferi imade unijeti svjetla. Izvor petroleja u Bilicama ne smiju vlasti zatrpati!“

„Specialista i operateur.“ — Za bolesti grila i nosa Med. dr. Aleksandar Doršner dolazi srijedu dne 8. o. m. te će primati u Hotel Krka od 9—12 od 4—6 sati.

Izdatav, i odgovor, urednik: Mih. Jerinić. Pisak: Pučka Tiskara — Šibenik

Hrvati Širete „Dalmatinski Hrvat“.

Mali oglasnik.

Temeljna faksa 6 Dinara. Za svaku riječ 30 para. Za deluju stvaru se računaju. Plaća se unaprijeda.

Tražimo vršni putne činovnike i mjesne povjerenje za Dalmaciju. Zarada dobra, uspjeh siguran. Ponude slati Filialnoj Direkciji „Kontinental“, osiguravajuće društvo — Šibenik. Privremena kancelarija tt. Brada Makale

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK

Bračnici: DREZGA Šibenik.

Telefon inter. 38.

VELIKA PRODAJA u ţitaricama i kolonijalima,

Prodaja: Šećera, Kave, Pirinča, Šapuna, Gradijevina, materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja.

SVE U CIJENE KONKURENCIJE.

Autogarage.

Naruđbe se obavljaju sa vlasitim prevoznim sredstvima.

motornim ladjama, pomoći, teretnim automobilima po suhu.

Export vina, ulja i rakije na malo.

MODERNO POKUŠTVO

i Tapesarije.

domaćeg proizvoda.

Najsolidnije izradbe.

Uz najpovoljnije cijene prodaje

Trgovina pokušta

sa stolarsko-tapetarskom radionom

RIKARD DELFIN

ŠIBENIK

(prije And. Delfin)

Obala (vlastite prostorije).

Jugoslavenski javni bilježnik u Sjevernoj Americi.

PETAR REŠKOVAC

1520 Page St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Zastupan u svim ostavskim i inim poslovima i razpravljani. Učerijevam oficete za Vas instruiale i poginje u Americi, kao i osmisljenje za umre u svim slučajevima izrađujem sve pravne i među dokumente za sve one, koji žele doplovati u Ameriku, ako u Americi imaju svoje rodbine, koja

NEOSIGURAVJU PRIJE no što potražiš uslove osiguravajućeg i reosiguravajućeg društva

„Kontinental“

(Centrala Beograd).

Filialna direkcija za Dalmaciju — Šibenik.

(Privremena kancelarija tt. Braće Makale).

Ista odpočinje poslovanjem u Dalmaciji vršće najkulantnije uz najpovoljnije uslove sve vrste osiguravanja.